

Imunologický ZPRAVODAJ

VYDÁVÁ ČESKÁ IMUNOLOGICKÁ SPOLEČNOST, Z. S.

WWW.CIS.MBU.CAS.CZ

Česká imunologická
společnost

Ročník XXXVIII (XLXII)

Číslo 2, 2023

Imunologický zpravodaj vydává Česká imunologická společnost, z. s.
jako informační bulletin pro členy společnosti s finanční podporou Akademie věd ČR

Redakční rada: MUDr., Mgr. Viktor Černý, Ph.D.
Jindřiška Emmerová
prof. RNDr. Blanka Říhová, DrSc.
prof. MUDr. Helena Tlaskalová-Hogenová, DrSc.
prof. MUDr. Zdenka Ulčová-Gallová, DrSc.
Mgr. Sabína Vančíková
MUDr. Luca Vannucci, Ph.D.

Grafická úprava a sazba: Bohuslav Šír

Adresa: Česká imunologická společnost, z. s.
Víteňská 1083, 142 20 Praha 4
cis@biomed.cas.cz

www.cis.mbu.cas.cz

Příspěvky do IZ přijímáme na adrese: cis@biomed.cas.cz

Příspěvky nebyly jazykově upraveny.

Imunologický zpravodaj je evidován u Ministerstva kultury ČR pod číslem MK ČR E 11167

ISSN 2533-6606

Obsah

Obsah.....	3
Zápis z jednání výboru 7. 12. 2023.....	4
Zpráva o činnosti 2023.....	6
Ceny ČIS za r. 2022.....	9
CYI – Czech young immunologists.....	12
Symposium of Biology and Immunology of Reproduction – Liblice.....	15
Zkumavka SciFest.....	16
IUIS Congress 2023.....	17
Jubilanti: prof. J. Vencovský, prof. M. Toman.....	19
Ocenění v roce 2023.....	22
Výročí – Miroslav Holub, imunolog a básník.....	23
Vzpomínka na dr. Pavla Rossmanna.....	25
Akce v roce 2024.....	25

Zápis z jednání výboru České imunologické společnosti, z. s., 7. 12. 2023

Zápis z jednání výboru České imunologické společnosti, z. s.
7. 12. 2023

Prezenční listina je součástí tohoto zápisu.

Dr. L. Vannucci, předseda Společnosti, přivítal všechny přítomné a zahájil jednání.

1. Dr. Vannucci připomněl končící významný rok 30. výročí vzniku České imunologické společnosti. Akce pořádané v průběhu roku se vztahovaly právě k výročí vzniku ČIS.
2. Dr. Vannucci oznámil dvě nová čestná členství udělená v tomto významném roce: prof. Blance Říhové a prof. Heleně Tlaskalové-Hogenové, dlouholetým členkám společnosti, bývalým předsedkyním ČIS a také nositelkám mnoha významných ocenění.
3. Dr. Vannucci seznámil s letošními udělenými cenami ČIS, Cenou Jaroslava Šterzla a Cenou Milana Pospíšila, Maria Campy a Franca Moscy. Ocenil zájem o tuto soutěž, do níž v letošním roce přišel větší počet článků než v minulých letech.
Poté se rozvinula diskuze, zejména o upřesnění kritérií pro výběr nejlepších článků a větší popularizaci soutěže. Na návrh prof. Stříže budou hodnotící komise vyzvány k aktualizaci stávajících podmínek a kritérií pro účast v obou soutěžích.
4. Dr. Vannucci vyzval k větší propagaci ČIS a její činnosti, zejména prostřednictvím médií.
Musí se využívat kontaktů s rozhlasovými i televizními stanicemi, případně prostřednictvím dalších osob je oslovit a dojednat možnou propagaci. Ta může být formou různých oznámení, výzev, rozhovorů, dokumentů či reportáží. Případně zapojit i sociální síť (Facebook, Twitter, Instagram).
- 5) Dr. Vannucci navrhl změnit stávající složení redakční rady Imunologického zpravodaje; je třeba, aby tato redakční rada byla aktivní a členové spolupracovali. V současné době zpravodaj připravují dva až tři členové redakční rady. Bude třeba také zatraktivnit současnou podobu zpravodaje. Vkládat pokud možno co nejvíce informací o připravovaných akcích ať už v ČR nebo v zahraničí spolu s příslušnými odkazy.
Dr. Vannucci navrhl projednat Imunologický zpravodaj na samostatném jednání v lednu 2024.
Dr. Bilej navrhl umístit na mailly odesílané ČIS odkaz na webovou stránku.
6. Dr. Vannucci přednesl zprávu o činnosti ČIS v roce 2023 a plánovaných akcích na r. 2024, která byla připravena na valné shromáždění. Zprávu o hospodaření uvedl dr. Kverka, který je hospodářem Společnosti. Zpráva byla rovněž připravena k prezentaci na valné shromáždění.
7. Mgr. Miková prezentovala činnost CYI.
Skupina se nyní zaměřuje na rozšíření svých aktivit také mimo Prahu – setkáními a diskuzemi se studenty v rámci seminářů imunologie apod. (např. v Brně).
8. Různé:
 - MESIA 2025 se bude konat v Lublani.
 - Volby nového výboru 2024- vyzvat k podávání kandidatur v září 2024.
 - Dr. Filip požádal o spolupráci při zpracování zprávy o ČIS za r. 2023 pro RVS.
 - UIIS 2025 Vídeň; pro české účastníky budou pravděpodobně připraveny zvýhodněné finanční balíčky.

- SBIR 2024: s doc. Komrskovou bude spolupracovat dr. Filipp.
- Dr. Schwarzer zmínil Polish-Czech Probalctic Conference 11. - 13. 9. 2024.
- 6.–10. 7. bude pořádán ICMI 2024 (International Congress of Mucosal Immunology v Kodani; příjem abstraktů byl otevřen: <https://www.socmucimm.org/meetings-events/icmi-2024/> .
- 1.–4. 9. se koná ECI 2024 v Dublinu, registrace otevřena.
- Byl vznesen dotaz na možnost podpory cestovního od ČIS, např. pro členy CYI.
- Z akcí, kde je ČIS spolupořadatelem nebo je požádána o záštitu, poskytnout z příjmů určitou částku ČIS.
- Dr. Vannuccim navrhované zvýšení stávajících členských příspěvků odsouhlaseno nebylo.

9. Výbor schválil zprávu o činnosti ČIS, z. s., a zprávu o hospodaření ČIS, z. s.

10. Dr. Vannucci poděkoval členům výboru za účast a jednání ukončil.

*Zapsala: Jindřiška Emmerová
sekretářka ČIS, z. s.*

*MUDr. Luca Vannucci, Ph.D.
předseda ČIS, z. s.*

Zpráva o činnosti České imunologické společnosti, z. s., 2023

AKCE ČIS V ROCE 2023:

V roce 2023 proběhly všechny plánované akce.

1. Světový Den imunologie 2023 byl zaměřen na oslavy 30. výročí založení České imunologické společnosti. 27. dubna se v Praze, v Haškově posluchárně Ústavu molekulární genetiky AV ČR, konalo velké setkání imunologů, kde pamětníci připomněli historii uplynulých třiceti let. Byl promítnut také krátký dokument o profesoru Milanu Haškovi, jenž byl věnován 60. výročí objevu imunologické tolerance napříč klasickými obory. V odpolední části vystoupil s přednáškou významný světový imunolog, prof. Alberto Mantovani. Za svůj přínos imunologii obdržel Granátový imunoglobulin. K oslavám Dne imunologie přispěl rovněž Ústav imunologie LF UP a FN v Olomouci a skupina CYI s workshopem MIXER.
2. 28. dubna se konalo minisymposium za účasti českých i zahraničních přednášejících. Světový den imunologie byl zakončen 29. dubna webinářem IUIS-EFIS.
3. XXVIII. Sympozium imunologie a biologie reprodukce (SBIR) s mezinárodní účastí se uskutečnilo 1.–3. 10. 2023 v Konferenčním centru AV ČR na zámku v Liblicích. Pořádala doc. RNDr. Kateřina Komrsková, Ph.D., z Laboratoře reprodukční biologie Biologického ústavu AV ČR. Konference se zúčastnili vědci, lékaři, imunologové, andrologové, embryologové, gynekologové a další odborníci z Česka, Slovenska, Polska, Německa, Dánska, Japonska a Chorvatska, celkem 50 účastníků. Zaznělo 29 prezentací (přednášky a poster) a 2 zvané přednášky.
4. ČIS se podílela na uspořádání 31. Severočeské imunologické konference, která proběhla 22.–23. 9. 2023 opět v Severočeském divadle v Ústí nad Labem. Letošní ročník byl věnován léčebným postupům, které vedou napříč klasickými tématy. Garanty konference byli MUDr. Dalibor Jílek, CSc., a RNDr. Vlastimil Král, CSc.

Akce podpořené dotací AV ČR se v roce 2023 uskutečnily všechny v plném rozsahu:

- 4.1. Workshop věnovaný subpopulacím buněk s imunoregulační funkcí ve zdraví a nemoci se konal 12.–13. 9. 2023. Na organizaci workshopu se velkou měrou podíleli mladí imunologové ze skupiny CYI.
- 4.2. V roce 2023 vydala ČIS první číslo Imunologického zpravodaje, druhé číslo je v přípravě k vydání. Imunologický zpravodaj vychází v elektronické podobě a členům je zasílán e-mailem. Vyvěšen je také na webových stránkách.
Webové stránky se průběžně aktualizují a doplňují novými informacemi.
- 4.3. Konaly se odborné semináře pro klinické i teoretické pracovníky – v Praze jedenkrát za měsíc, z toho byla dvě minisymposia s více přednášejícími – v březnu připravila prof. B. Říhová a v říjnu dr. D. Filipp (vzpomínka na prof. Haška). Další se konaly na různých místech v republice; některé se uskutečnily živě, některé pak, zejména zahraniční, formou on-line přenosů – prof. Elena Voronov, Ben Gurion Universty, Israel.
- 4.4. XIII. Workshop o vztahu mezi strukturou a biologickými vlastnostmi polymerních léčiv se konal 9. 11., letos jednodenní, nebyla tak vyčerpána celá dotace .
- 4.5. Jarní škola ESID proběhla 11.–13. 5. v Kutné Hoře podle plánu.
- 4.6. Den imunologie byl věnován především oslavám 30. výročí založení České imunologické společnosti, velké setkání imunologů se 27. 4. konalo v Praze. Při této příležitosti byl prof. Albertu Mantovanimu předán Granátový imunoglobulin. 26. 4. se připojil také Ústav imunologie LF UP a FN v Olomouci se sérií přednášek, skupina mladých imunologů CYI v Praze, 28. 4. proběhlo v Praze minisymposium i se zahraničními přednášejícími.

- 4.7. Kurz Buněčné a molekulární základy imunologie, který začal první přednáškou v září 2023, a ukončen bude v lednu 2024. Pro letošní ročník byla aktualizovaná skripta zpracována elektronicky a byla k dispozici pro přihlášené účastníky. Celkem bylo přihlášeno 55 posluchačů.
5. Mladí imunologové organizovaní ve skupině CYI, která nyní čítá 45 členů, pokračovali ve své činnosti. Aktivně se zapojili do oslav Dne imunologie s vlastním setkáním mladých pod názvem MIXER, dále pak organizací Workshopu o T buňkách. Na semináři pro studenty imunologie na Masarykově univerzitě v Brně prezentovali aktivity CYI s cílem získat další členy do svých řad. Do časopisu European Journal of Immunology byla zaslána zpráva o činnosti CYI za uplynulé dva roky. V prosinci se konala tradiční CYI Mikulášská s prezentací firmy Becton Dickinson.
6. Letní škola „Tumor microenvironment and immunity“ uspořádaná u příležitosti 30. výročí vzniku ČIS se konala 12.–15. 7. 2023 v jihočeských Nových Hradech. Byla určena pro Ph.D. studenty a čerstvé absolventy doktorandského studia. Zúčastnilo se celkem dvacet posluchačů, z toho čtyři ze zahraničí (Maďarsko, Slovensko, Chorvatsko). Přednášely pozvané renomované osobnosti z České republiky i ze zahraničí. Akce se konala za finanční podpory EFIS, která poskytla příspěvky studentům na cestovné.
7. Pod záštitou ČIS se konala Zimní škola cytometrie: Flow and Snow Winter School of Cytometry v Peci pod Sněžkou v březnu 2023, nebo v Karolinu přednáškový den Immunity and immunotherapy in current clinical practice.
8. Spolupráce s EFIS: ČIS pravidelně posílá do Newsletteru informace o své činnosti. V EJI, volume 53, issue 1 byly publikovány abstrakty z konference MESIA, která se konala v listopadu 2022 v Praze. ČIS také zasílá svým členům informace o vyhlášených cenách EFIS a své kandidáty formou písemného doporučení podporuje.
9. Ceny České imunologické společnosti byly vyhlášeny při příležitosti valného shromáždění ČIS 7. 12. 2023.
- 9.1. ČIS udělila Cenu Jaroslava Šterzla pro mladé imunology do 35 let za články publikované v r. 2022. Posuzovala komise ve složení: prof. RNDr. Blanka Říhová, DrSc., prof. MUDr. Marie Černá, DrSc., RNDr., Ing. Daniel Sánchez, Ph.D. Do soutěže bylo posláno osm článků.
- První cena:** Daniela Knížková#, Michaela Přibíková#, Helena Dráberová, Tereza Šemberová, Tijana Trivic, Alžběta Synáčková, Andrea Ujević, Jana Stefanovič, Aleš Drobek, Martina Huranová, Veronika Niederlová, Oksana Tsyklauri, Aleš Neuwirth, Jolana Turečková, Ondřej Štěpánek and Peter Dráber: CMTM4 is a subunit of the IL-17 receptor and mediates autoimmune pathology
Nature Immunology <https://www.nature.com/articles/s41590-022-01325-9>
- Druhá cena:** Smetanova J., Milota T., Rataj M., Hurnakova J., Zelena H., Sediva A., Horvath R.: Immunogenicity and safety of the booster BNT 162b2 vaccine in patients With axial spondyloarthritis treated with biological diseasemodifying drugs.
Frontiers in Immunology;
<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000865025900001->
- Třetí cena:** Marketa Vavreckova, Natalie Galanova , Martin Kostovcik, Ondrej Krystynik, Eliska Ivanovova, Radka Roubalova, Zuzana Jiraskova Zakostelska, David Friedecky, Jaroslava Friedecka, Martin Haluzik, David Karasek a Klara Kostovcikova:
Specific gut bacterial and fungal microbiota pattern in the first half of pregnancy is linked to the development of gestational diabetes mellitus in the cohort including obese women.
Frontiers in Endocrinology
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fendo.2022.970825/full>
První publikace má dva první autory.

9.2. ČIS udělila Cenu Milana Pospíšila, Maria Campy a Franca Moscy za články z oblasti přirozené a protinádorové imunity a imunity v chirurgii publikované v r. 2022.

Posuzovala komise ve složení: MUDr. Luca Vannucci, Ph.Dr., RNDr. Milada Šírová, Ph.D., doc. RNDr. Jiří Hrdý, Ph.D. Do soutěže bylo posláno 11 článků.

První cena on par: Fucikova J., Hensler M., Kasikova L., Lanickova T., Pasulka J., Rakova J., Droze-nova J., Fredriksen T., Hraska M., Hrnčiarova T., Sochorova K., Rozkova D., Sojka L., Dundr P., Laco J., Brtnický T., Praznovec L., Halaska M.J., Rob L., Ryska A., Coosemans A., Vergotte I., Cibula D., Bar-tunkova J., Galon J., Galluzzi, Spisek R. An Autologous Dendritic Cell Vaccine Promotes Anticancer Immunity in Patients with

Ovarian Cancer with Low Mutational Burden and Cold Tumors Clinical Cancer Research

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000831792700001>

První cena on par: Parackova Z., Zentsova I., Horvath R., Malcova H., Cebecauerova D., Sediva A., Klocperk A.: CD4+ T Cells of Prostate Cancer Patients Have Decreased Immunomodulation of neu-trophils and platelets by TNF blockage in patients with juvenile idiopathic arthritis.

Clinical Immunology

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000920482100002>

Druhá cena: Kanderova V, Svobodova T, Borna S, Fejtkova M, Martinu V, Paderova J, Svaton M, Kralova J, Fronkova E, Klocperk A, Pruhova S, Lee-Kirsch MA, Hornofova L, Koblizek M, Novak P, Zimmermannova O, Parackova Z, Sediva A, Kalina T, Janda A

Early-onset pulmonary and cutaneous vasculitis driven by constitutively active SRC-family kinase HCK.

The Journal of Allergy and Clinical Immunology

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34536415/>

10. Společnost má v současnosti 320 členů.

Noví členové: celkem 30

Členství ukončeno: celkem 50 (odchod do důchodu, změna pracoviště, dlouhodobě nezaplacené příspěvky, ztráta kontaktu).

Čestné členství uděleno: prof. B. Říhová, prof. Helena Tlaskalová-Hogenová

PLÁN NA ROK 2024

11. Byly podány žádosti o dotace AV ČR pro r. 2024 na následující činnosti:

11.1. Jarní škola ESID Junior

11.2. Workshop věnovaný subpopulacím buněk s imunoregulační funkcí ve zdraví a nemoci

11.3. Vydávání Imunologického zpravodaje a údržba webových stránek ČIS

11.4. XIV. Workshop o vztahu mezi strukturou a biologickými vlastnostmi polymerních léčiv

11.5. Diskuzní fórum „15th Host Pathogen Interaction Forum 2024“

11.6. Pořádání pravidelných odborných seminářů na regionální bázi pro klinické a teoretické pracovníky

11.7. Den imunologie - akce ke Světovému dnu imunologie

11.8. Letní škola v Nových Hradech 2024

12. AKCE PLÁNOVANÉ NA R. 2024

12. 1. Světový den imunologie 29. 4. 2024; v Praze 25. 4. - přednáška zahraničního hosta: Prof. Pramod Srivastava, University of Connecticut

12. 2. Kongres EFIS – Irsko, Dublin: Steering committee – dr. L. Vannucci, Scientific committee – dr. D. Filipp, prof. A. Šedivá

12. 3. PIVAC – Praha, Karolinum, 26. – 28. 9. Organizátoři: prof. J. Bartůňková, dr. L. Vannucci, prof. G. Pa-velec

12. 4. Volby nového výboru

7. 12. 2023

Ceny ČIS, z. s., za rok 2022 byly vyhlášené a předané 7. prosince 2023

Ceny předával, tentokrát samým ženám, předseda Společnosti, MUDr. Luca Vannucci, Ph.D.

Cena Jaroslava Šterzla pro mladé imunology do 35 let:

1. cena

Daniela Knížková#, Michaela Přibíková#, Helena Dráberová, Tereza Šemberová, Tijana Trivic, Alžběta Synáčková, Andrea Ujević, Jana Stefanovič, Aleš Drobek, Martina Huranová, Veronika Niederlová, Oksana Tsyklauri, Aleš Neuwirth, Jolana Turečková, Ondřej Štěpánek and Peter Dráber:
„CMTM4 is a subunit of the IL-17 receptor and mediates autoimmune pathology,„

Nature Immunology

<https://www.nature.com/articles/s41590-022-01325-9>

Publikace má dva první autory.

2. cena

Smetanova J., Milota T., Rataj M., Hurnakova J., Zelena H., Sediva A., Horvath R.:

„Immunogenicity and safety of the booster BNT 162b2 vaccine in patients With axial spondyloarthritis treated with biological diseasemodifying drugs“

Frontiers in Immunology

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000865025900001->

3. cena:

Marketa Vavreckova, Natalie Galanova , Martin Kostovcik, Ondrej Krystynik, Eliska Ivanovova, Radka Roubalova, Zuzana Jiraskova Zakostelska, David Friedecky, Jaroslava Friedecka, Martin Haluzik, David Karasek a Klara Kostovcikova:

*Luca Vannucci, Daniela Knížková
a Michaela Přibíková*

Jitka Smetanová přebírá cenu

„Specific gut bacterial and fungal microbiota pattern in the first half of pregnancy is linked to the development of gestational diabetes mellitus in the cohort including obese women“

Frontiers in Endocrinology

<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fendo.2022.970825/full>

Práce posuzovala komise ve složení: prof. RNDr. Blanka Říhová, DrSc., prof. MUDr. Marie Černá, DrSc., a RNDr., Ing. Daniel Sánchez, Ph.D.

Finanční odměnu oceněným poskytl Nadační fond Homunkulus.

Radka Roubalová přebírala cenu za Markétu Vaurečkovou

Cena Milana Pospíšila, Maria Campy a Franca Moscy

za články z oblasti přirozené a protinádorové imunity a imunity v chirurgii:

Jana Tománková přebírala cenu za Jitku Fučíkovou

1. cena on par:

Parackova Z., Zentsova I., Horvath R., Malcova H., Cebecauerova D., Sediva A., Klocperk A.:

„CD4+ T Cells of Prostate Cancer Patients Have Decreased Immunomodulation of neutrophils and platelets by TNF blockage in patients with juvenile idiopathic arthritis“

Clinical Immunology

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000920482100002>

2. cena:

Kanderova V, Svobodova T, Borna S, Fejtikova M, Martinu V, Paderova J, Svaton M, Kralova J, Fronkova E, Klocperk A, Pruhova S, Lee-Kirsch MA, Hornofova L, Koblizek M, Novak P, Zimmermannova O, Parackova Z, Sediva A, Kalina T, Janda A

1. cena on par:

Fucikova J., Hensler M., Kasikova L., Lanickova T., Pasulka J., Rakova J., Drozenova J., Fredriksen T., Hraska M., Hrnciarova T., Sochorova K., Rozkova D., Sojka L., Dundr P., Laco J., Brtnicky T., Praznovecl., Halaska MJ., Rob L., Ryska A., Coosemans A., Vergotte I., Cibula D., Bartunkova J., Galon J., Galluzzi., Spisek R.

„An Autologous Dendritic Cell Vaccine Promotes Anticancer Immunity in Patients with Ovarian Cancer with Low Mutational Burden and Cold Tumors“
Clinical Cancer Research

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000831792700001>

Zuzana Paračková

„Early-onset pulmonary and cutaneous vasculitis driven by constitutively active SRC-family kinase HCK“

The Journal of Allergy and Clinical Immunology
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34536415/>

Práce posuzovala komise ve složení: MUDr. Luca Vannucci, Ph.D., RNDr. Milada Šírová, Ph.D., a doc. RNDr. Jiří Hrdý, Ph.D.

Cena je sponzorovaná italskou nadací Fondazione Arpa, Pisa. Čestným předsedou Nadace ARPA je Andrea Bocelli.

Veronika Kanderová

Czech Young Immunologists

Druhé pololetí 2023 bylo pro Czech Young Immunologists (CYI), mladou větev České imunologické společnosti, velmi plodné. Odstartovali jsme už během letních prázdnin s premiérovým víkendovým výletem do přírody v okolí Brna. Během tohoto víkendu jsme prozkoumávali Moravský kras, hráli deskové hry, zpívali u táboráku a společně vařili. Byla to skvělá příležitost k posílení kolektivu.

Do Brna jsme se poté vrátili i prezentovat naše aktivity na seminář Přírodovědecké fakulty Masarykovy Univerzity s cílem posílit naše řady i mimo území Prahy a Středočeského kraje.

Na podzim jsme pokračovali s našimi tradičními online semináři, kam vždy zveme zajímavé řečníky prezentující své články a sdílející různé zkušenosti z (nejen) doktorského života. Velmi rádi uvítáme na těchto seminářích i zkušenější imunology. Neváhejte se připojit, pokud uvidíte pozvánku.

V září se konala také známá akce T cell workshop, o které si můžete přečíst níže, stejně jako o neformálním setkání CYI Mikulášská.

Za zmínku stojí i náš publikační úspěch – publikovali jsme v časopise *European Journal of Immunology* report o našem dosavadním dvouletém působení. V článku se můžete dozvědět více o našich začátcích, struktuře, fungování a vizích do budoucna. Najdete jej pod názvem „Czech Young Immunologists: Bound by science, united in purpose“.

Děkujeme za Vaši přízeň v letošním roce. Naši činnost můžete dále sledovat na sociálních sítích nebo odebíráním našeho newsletteru. Máte-li zájem o pravidelný odběr, kontaktujte nás na emailu cyimmunologists@gmail.com.

*Zdraví
CYI core*

*Iva Benešová, Viktor Černý, Petra Lázničková, Eliška Miková, Veronika Niederlová, Barbora Šmídová,
Ioanna Papatheodorou, Sabína Vančíková, Jan Věček*

T CELL WORKSHOP

Ve dnech 12. 9. a 13. 9. proběhl v prostorách 2. LF UK a Fakultní nemocnice v Motole letošní ročník T cell workshopu. Workshop byl organizovaný CYI (Czech Young Immunologists), a to ve spolupráci s Českou společností alergologie a klinické imunologie (ČSAKI) a pod patronátem České imunologické společnosti (ČIS), ČSAKI a České společnosti pro analytickou cytometrii (ČSAC). První den byl již tradičně věnován odborným přednáškám, letos promluvil dvanáct řečníků a přednášky byly orientovány převážně na nové trendy a vývoj v klinice a klinicky zaměřeném výzkumu, a to v cytometrii i dalších pokročilých metodách. Hojná účast (na workshop přišlo přibližně 100 návštěvníků) a velmi pozitivní ohlasy, kterých se organizátorům dostalo, svědčí o vynikající kvalitě odborného programu, který byl letos honorován šesti kredity v systému postgraduálního a kontinuálního systému vzdělávání lékařů. O přestávkách i během společenského programu s ochutnávkou vína značky Lahofer, který následoval po skončení přednášek, měli návštěvníci příležitost vyměnit si zkušenosti a kontakty či navštívit stánky sponzorských firem (Beckman Coulter, Biohem, BioTech, Scintila, Exbio) kterým jsme velice vděční za podporu. Zvláštní dík patří společnosti Exbio, jejíž podpora a také pomoc s organizací před akcí i během ní byla nedocenitelná.

Ve středu 13. 9. pak proběhla na Ústavu imunologie 2.LF UK a FN v Motole praktická demonstrační část, kde byly předvedeny metody rutinní analýzy, prováděné na tomto pracovišti. Vedle tradiční cytometrie, zastoupené panely pro komplexní fenotypizaci T a B lymfocytů a také prezentací nového produktu Monocyte Blocking Buffer od firmy Exbio, měli návštěvníci možnost shlédnout také metody detekce autoprotilátek v preparátech na fluorescenčním mikroskopu. Akce zakončila pro zájemce zajištěná demonstrace přístroje CyTOF 2 na pracovišti Childhood Leukaemia Investigation Prague (CLIP).

Akce by nemohla být tak úspěšná, kdybychom se nemohli spolehnout na celou řadu přátel a spolupracovníků, kteří nám pomáhali s její přípravou a hladkým průběhem během obou dnů. Za CYI workshop organizovali hlavně Viktor Černý a Iva Benešová s významnou pomocí kolegů z 2. LF UK, Tomáše Milyty a Zuzany Trnkové. Jménem organizátorů bychom rádi poděkovali našim přednášejícím, sponzorům a v neposlední řadě také účastníkům za to, že naší akci zachovávají již řadu let přízeň. Budeme se těšit na další setkání na odborných akcích, a v neposlední řadě na budoucích ročnících T cell workshopu.

CYI MIKULÁŠSKÁ

V závěru roku jsme se rozhodli uspořádat neformální akci jako poslední příležitost k setkání mladé české imunologické komunity v roce 2023. Na den sv. Mikuláše se tedy v areálu Akademie věd ČR v Krči konal druhý ročník CYI Mikulášské. Nešlo však jen o oslavu uplynulého roku a upevňování vztahů, součástí této akce byla také cytometrická soutěž, kterou ve spolupráci se společností BD připravili členové CYI core týmu.

Mikulášské odpoledne odstartovalo právě zmiňovanou soutěží. Společnost BD přivezla a nastavila v připravených prostorách moderní cytometr Symphony A1 a soutěžící rozdělili do týmů podle předchozích cytometrických zkušeností měli několik hodin na sestavení vhodného cytometrického panelu. Panel mohl obsahovat libovolný počet fluorescenčně značených protilátek z výběru od BD. Cílem bylo obarvit vzorek lidských leukocytů, změřit vzorek, analyzovat s využitím softwaru FlowJo a získat co nejvyšší počet bodů na předem definovaných a obodovaných subpopulacích imunitních buněk. Podporu během celého trvání hry poskytovali experti z BD a naše cytometrická komise – Jozef Janda, Jiří Šinkora a Šárka Vaníková. Celkem se soutěže zúčastnilo 18 odvážných imunologů působících převážně v Praze. Tři vítězné týmy si odnesly protilátky dle vlastního výběru, které mohou využít pro cytometrické projekty ve svých laboratořích.

Po soutěži se připojili další účastníci, kteří mohli pozorovat vyhlášení výsledků doprovázené vařením vánočního svařáku a punče. Následovala volná zábava s občerstvením, koledami a vánočním fotokoutkem s imunologickou tematikou. Kreativní nadšenci předvedli i krátké divadelní představení s rekvizitami z fotokoutku poutavým způsobem zobrazující obranyschopnost organismu. Součástí večerního programu byla také výměna nechtěných dárků.

CYI Mikulášská byla zdařilou příležitostí k networkingu v příjemné vánoční atmosféře a zároveň možností vytrýbit si cytometrické dovednosti. Účastníci odcházeli spokojeni, a proto událost považujeme za úspěšnou. Akci podpořily společnosti BD, ITA a Česká imunologická společnost, za což jim děkujeme.

28. Sympozium Biologie a Imunologie Reprodukce 1.–3. října 2023, Konferenční centrum AV ČR zámek Liblice

Sympozium Biologie a Imunologie Reprodukce (SBIR) je konference, kterou pod záštitou Biotechnologického ústavu AV ČR, v. v. i., pořádá doc. RNDr. Kateřina Komrsková, Ph.D., z Laboratoře reprodukční biologie. Cílem konference je snaha o vytvoření platformy pro vědce, lékaře, imunology, andrology, embryology, gynekology a další odborníky z oblasti reprodukce.

28. ročník mezinárodní konference SBIR se uskutečnil 1. - 3. října 2023 v Konferenčním centru Akademie věd ČR na zámku v Liblicích; přijelo celkem padesát hostů jak z České republiky tak i ze zahraničí (Slovenska, Německa, Chorvatska, Dánska, Polska, Japonska). Dvacet devět účastníků se registrovalo s aktivní prezentací, dále byli registrováni dva zvaní přednášející a dalších devatenáct účastníků bylo bez aktivní účasti. Převažovali vědecktí pracovníci a embryologové z center asistované reprodukce.

První den konferenci otevřela svou plenární přednáškou zvaná přednášející, Prof. Ewa Rajpert-De Meyts, Ph.D., z Dánska s přednáškou „Testicular germ cell tumors: knowledge gaps concerning their origin, progression and the role of the immune system“.

Druhý den konference zahájila přednášející Dr. Ana Katušić, Ph.D., z Chorvatska přednáškou „A crosstalk of DDR signalling and sex chromosomes in male meiosis“.

Celkově na letošní konferenci zazněly dvě plenární přednášky a šestnáct standardních patnáctiminutových prezentací s krátkou diskuzí.

Ústní přednášky byly doplněny dvěma sekcemi posterů, účastníci konference měli možnost shlédnout jich celkem třináct.

Letošní novinkou provázející tyto sekce byla „Young Scientist Competition“, soutěž pro mladé vědce, studenty a výzkumníky do dvou let od získání titulu Ph.D. Hodnotící komise sestavená z pěti starších vědeckých pracovníků pečlivě prohlédla vystavené postery a diskutovala s mladými vědci. Vítězkou Young Scientist Competition pro letošní rok se stala Fatma Minisy z japonské Nagoya City University. Všichni zúčastnění tuto soutěž hodnotili kladně a bude ponechána i do příštích let.

Další informace lze nalézt na <https://sbir.cz/>

Zkumavka SciFest 2023

Laboratoř gnotobiologie Mikrobiologického ústavu České akademie věd v Novém Hrádku hostila mezinárodní mini-symposium Zkumavka SciFest 2023.

Po úspěchu předchozího symposia nazvaného October SciFest, které bylo pořádáno 4. 10. 2018, bylo v den podzimní rovnodennosti (21.9.2023) uspořádáno mezinárodní symposium mladých imunologů, které bylo tentokrát nazváno podle našeho nového konferenčního altánu – **Zkumavka SciFest 2023**. Zatímco první symposium bylo zaměřeno hlavně na vliv probiotik a postbiotik jakožto modulátorů alergické imunitní odpovědi, tématem letošního symposia byly bakteriální extracelulární vezikly a možnosti jejich využití v modulaci imunitních reakcí. Z tohoto zaměření také vyplynul podtitul symposia – „**Extracellular vesicles as immunomodulatory vehicles**“. Setkání organizovali Dr. Martin Schwarzer a Dr. Dagmar Šrůtková z Laboratoře gnotobiologie a Assoc. Prof. Irma Schabussová a Assoc. Prof. Aleksandra Inic-Kanada z Lékařské univerzity ve Vídni.

„Naším cílem bylo uspořádat setkání vědců a studentů z nejbližších laboratoří, které se zabývají studiem bakteriálních vezikul. Všech 16 přítomných studentů předneslo osmiminutovou prezentaci svých výsledků, následované vědeckou diskuzí a prostorem pro výměnu zkušeností“, popsala Dr. Šrůtková.

Tři nejlepší přednášky – Ing. Anny Jelínkové, MSc. Michaela Thalera a Dr. Agnieszky Razim – byly finančně ohodnoceny nadačním fondem HOMUNKULUS, jehož cílem je právě podpora mladých imunologů. O „networking“ program pro studenty se postarala Mgr. Tereza Novotná z domácí laboratoře. Pohoštění bylo sponzorováno firmou Exbio.

Setkání organizovali Dr. Martin Schwarzer a Dr. Dagmar Šrůtková z Laboratoře gnotobiologie a Assoc. Prof. Irma Schabussová a Assoc. Prof. Aleksandra Inic-Kanada z Lékařské univerzity ve Vídni.

Martin Schwarzer a Hana Kozáková

Zpráva z 18. ICI (International Congress of Immunology) organizovaného IUIS (International Union of Immunological Societies)

Jednou z nejvýznamnějších událostí roku 2023 byl bezpochyby kongres mezinárodního sdružení imunologických společností – IUIS (International Union of Immunological Societies). 18. mezinárodní imunologický kongres se konal ve dnech 27. listopadu až 2. prosince 2023 v Kapském Městě v Jihoafrické republice. S ohledem na roční dobu byl pobyt v Kapském Městě příjemnou vzpomínkou na letní dny. O to větší překvapení se konalo při příletu do České republiky, kde nás přivítalo -10°C. Je třeba zmínit, že se jednalo o první světový imunologický kongres konaný na africkém kontinentu. Navzdory možným obavám je třeba zdůraznit, že vlastní kongres a jeho organizace byly perfektně zvládnuté.

Prezident kongresu, profesor Clive Glay, přednesl úvodní zdravici a rovněž se podílel na organizaci kulturních vložek programu, např. vystoupení místních mladých „divadelníků“ sdružených v neziskové organizaci Amathunzi Arts & Development Centre v Khayelitsha (Lingelethu District) v západní části Kapského Města. Tito mladí členové přijali roli divadelníků pouze pro účely kongresu a připravili si několik vystoupení s imunologickou problematikou. Pro lepší seznámení s historií a kulturou Jihoafrické republiky byla po dobu kongresu přítomna vesnička „Khayelitsha Community Village“, kde kromě diskuze s tamějšími obyvateli bylo možné zakoupit suvenýry přímo v prostorách, kde se konal kongres.

Kongresu se aktivně zúčastnili dva nositelé Nobelových cen – Emmanuelle Charpentier, která přednesla krásnou plenární přednášku s určitými body k zamyšlení ohledně budoucího vývoje a směřování vědy, a James Allison, který, mimo jiné, nás uchvátil svou hrou na foukací harmoniku v rámci organizované kongresové večeře.

Setkání se zúčastnilo více než 3 000 imunologů a nabitý vědecký program byl rozprostřen do šesti dnů ve 145 sekcích. Bylo uděleno 200 cestovních grantů poskytovaných různými společnostmi a nadacemi, aby byla umožněna aktivní účast mladých vědeckých pracovníků. Na kongresu zaznělo přes 500 ústních sdělení a celkový počet zaslaných příspěvků pro aktivní prezentaci přesáhl 2 000 abstraktů. Některá sdělení byla prezentována rovněž formou posterů, které byly rozděleny do více sekcí.

18. mezinárodní imunologický kongres nabídl skvělou příležitost pro networking mezi mladými vědeckými pracovníky z celého světa. Členové yEFIS připravili panelovou diskusi zaměřenou na kariérní rozvoj a „code-switching“ (přepínání kódů). Pro většinu z nás byl koncept přepínání kódů, který odkazuje na praxi, kdy se jedinci z nedostatečně zastoupených minorit přizpůsobují převládajícím kulturním normám, nový. Dozvědět se o tom v kulturním prostředí, které je velmi odlišné od Evropy, bylo skutečně důležitou zkušeností. Kromě toho se mladí imunologové mohli propojit během neformálních setkání, která vyvrcholila na kongresovém večírku, kde se členové yEFIS setkali s nositelkou Nobelovy ceny Emmanuelle Charpentier a měli možnost diskutovat o různých tématech dotýkajících se nejen vědecké problematiky.

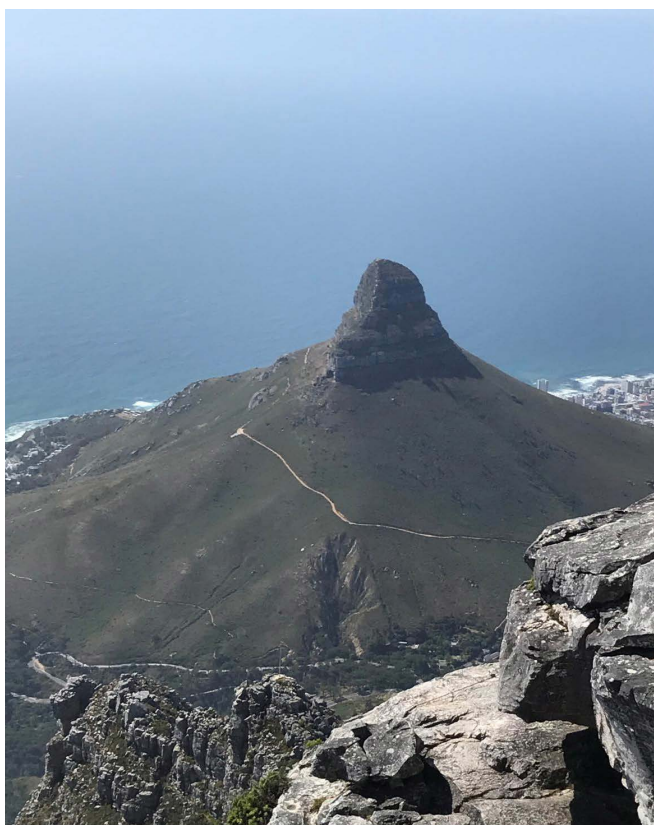
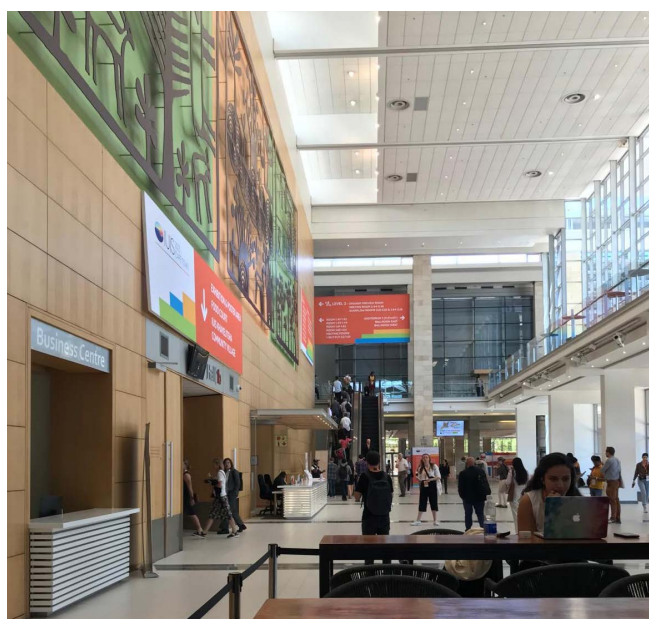
Není překvapující, že jedním z hlavních témat kongresu byla diskuze anti-infekční imunity s dominancí výsledků z nedávné pandemie COVID-19 a nových poznatků o vakcínách (opět primárně mířených proti SARS-CoV-2 způsobujících onemocnění COVID-19). Není možné nezmínit příspěvek Özlem Türeci, spoluzakladatelky firmy BioNTech, která jako první vyvinula schválenou mRNA vakcínu proti SARS-CoV-2. Jednu z plenárních přednášek přednesla Linda-Gail Bekker o HIV: kde je společnost 40 let poté; věnovala se přitom vědeckým i sociálním otázkám.

Podstatná část programu byla věnována problematice nádorových onemocnění od patologie po imunoterapii nádorových onemocnění, kde aktuální poznatky byly diskutovány v rámci řady sekcí. Zejména na imunoterapii nádorů se soustředily i některé plenární přednášky, např. James Allison – nový pohled na mechanismus fungování anti-CTLA-4, anti-PD-1 a kombinací; Rafi Ahmed – odpovědi CD8+ buněk na chronické infekce a nádory a dopady na imunoterapii; Christopher Garcia – cytokinové inženýrství.

Další témata se týkala zejména novinek v oblasti výzkumu alergií a astmatu, autoimunitních onemocnění se zaměřením na poruchy tolerance. Zvláštní sekce byla věnována tkáňovým makrofágům, systémové a evoluční imunologii, imunitní odpovědi proti parazitům se speciálním zaměřením na helminty a houby, imunometabolismu, reprodukční imunologii, imunoregulaci, NK buňkám a přirozeným lymfoidním buňkám, regulaci imunitní odpovědi dendritickými buňkami, veterinární imunologii. V současné době se do popředí výzkumu dostává interakce mezi mikrobiomem a imunitním systémem, tudíž není překvapující, že i na 18. mezinárodním imunologickém kongresu byly prezentovány pokroky v poznání komplexních interakcí mezi mikrobiálním společenstvím přítomným v různých částech našeho těla a jednotlivými složkami imunitního systému ve zdraví a nemoci. Další aktuálně hojně studovanou problematikou je otázka vztahu stárnutí a imunitního systému, které se věnovaly dvě sekce (stárnutí a imunita; stárnutí a neurodegenerativní onemocnění).

Na závěr kongresu byl představen nový organizační výbor včetně pozvánky na 19. kongres IUIS, který se bude konat v Rakousku ve Vídni.

*Doc. RNDr. Jiří Hrdý, Ph.D.
RNDr. Milada Šírová, Ph.D.
Mgr. Veronika Niederlová, Ph.D.*

Prof. MUDr. Jiří Vencovský, DrSc.

V oblasti revmatologie vyniká osobnost, jejíž odbornost a přínos zaznamenaly nevymazatelnou stopu. Profesor Jiří Vencovský je již dlouho klíčovou postavou v oblasti revmatologie, imunologie a vnitřního lékařství, a jeho 70. narozeniny jsou příležitostí nejen k oslavě, ale i k připomenutí jeho výjimečné kariéry.

Profesor Vencovský začal svou lékařskou kariéru na 1. lékařské fakultě UK v Praze. Jeho cesta k medicíně a revmatologii nebyla navzdory vynikajícím studijním výsledkům posetá růžemi. Po maturitě musel Jiří Vencovský z kádrových důvodů rok strávit jako sanitář v tzv. nultém ročníku a po promoci se neubíral k ortopedii, jak původně plánoval, ale začal v roce 1980 svou profesionální dráhu jako interní aspirant ve Výzkumném ústavu chorob revmatických, později přejmenovaném na Revmatologický ústav. Toto pracoviště se stalo středem jeho působení a odborného zaměření až do současnosti, a my jsme za to všichni velice rádi. Svým osobním příběhem dokázal, že i když se nestal ortopedem, udržuje s ortopedy přátelské vztahy. To nejen proto,

že mezioborová spolupráce s ortopedy je pro revmatology nezbytná, ale také z důvodu, že kvůli svým sportovním aktivitám již několikrát okusil jejich umění na vlastním těle.

Jeho vášeň a odhodlání pro revmatologii mu vytvořily výjimečnou kariéru, která byla nastartována opakovanými pobyty v Kennedyho Institutu v Londýně. Zde se podílel na výzkumu etiopatogeneze revmatoidní artritidy pod vedením profesora Sira Ravindera Mainiho, který je právem považován za zakladatele biologické léčby v revmatologii. Po získání atestací z vnitřního lékařství, revmatologie a lékařské imunologie, habilitoval v roce 1996 a byl v roce 2002 jmenován profesorem vnitřního lékařství na 1. lékařské fakultě UK v Praze. Svoji vědeckou kariéru zasvětil zejména problematice revmatoidní artritidy a idiopatických zánětlivých myopatií. Postupně se stal vedoucím vědeckovýzkumného centra Revmatologického ústavu a statutárním zástupcem ředitele.

Profesor Vencovský vždy považoval za mimořádně důležité spojení klinické praxe s kvalitním výzkumem. Během svého působení v Revmatologickém ústavu se zaměřoval na vytvoření moderního laboratorního zázemí a dlouhodobě pečuje o jeho neustálý rozvoj. Ve spolupráci s ředitelem RÚ, profesorem Karlem Pavelkou, podporuje kontinuální vzdělávání a poskytuje aktivní podporu při organizaci pobytů nadějných výzkumníků na renomovaných zahraničních pracovištích. Tato iniciativa pomohla posílit prestiž nejen Revmatologického ústavu, ale i celé české revmatologie.

Profesor Jiří Vencovský se stal významným jménem v oblasti revmatologie. V letech 2009–2021 vedl Českou revmatologickou společnost, a od roku 2021 působí jako její místopředseda. Vstoupil do mezinárodního světa revmatologie jako jeden z prvních „International Fellow“ Americké společnosti revmatologie. Jeho působení v mnoha komisích a výborech, např. Medical Advisory Board v The Myositis Association v USA, European Alliance of Associations for Rheumatology (EULAR) a Foundation for Research in Rheumatology (FOREUM), jasně ukazuje na jeho mezinárodní vliv. Kromě vedení mnoha výzkumných projektů byl zakládajícím členem „steering committee“ registru Euromyositis. Úspěšně organizoval několik významných mezinárodních kongresů v Praze, namátkou European Workshop for Rheumatology Research (EWRR) v roce 2013 nebo Global Conference on Myositis (GCOM) v roce 2022. Je pravidelným organizátorem setkání mezinárodní pracovní skupiny globálního registru pacientů s myozitidou (EUMYONET). Jeho čtená

pozvání na mezinárodní kongresy svědčí o jeho respektu v odborné komunitě.

Jako pedagog na 1. lékařské fakultě UK předává své znalosti a zkušenosti dalším generacím lékařů, je školitelem postgraduálních studentů a působí jako oponent nebo člen hodnotících komisí postgraduálních, habilitačních nebo jmenovacích prací na různých pracovištích doma i v cizině. V letech 1998 - 2013 byl vedoucí redaktorem časopisu Česká revmatologie. Působí v redakčních radách nejprestižnějších revmatologických časopisů a nedoceněnou, a tak trochu neviditelnou prací, kterou soustavně vykonává, jsou recenze nespočetného množství grantových návrhů a publikací pro převážně zahraniční agentury a časopisy. Sám je autorem a editorem řady českých i zahraničních monografií, přičemž jeho publikační aktivita přesahuje seznam 600 položek s téměř 18 000 citačním ohlasem v databázi Web of Science a úctyhodným Hirschovým indexem 54.

Profesor Vencovský získal řadu ocenění za svůj přínos, je čestným členem v různých lékařských společnostech, např. České, Slovenské a Maďarské revmatologické společnosti, České lékařské společnosti JEP nebo České lékařské akademie. Byl také oceněn zlatými medailemi České lékařské společnosti JEP

a Slovenské lékařské společnosti, a to jsem při tom výčtu na některé možná zapomněl. Tato vyznamenání jsou jen malým odrazem jeho odborného uznání.

Dalo by se předpokládat, že s postupujícím věkem bude pracovní nasazení profesora Vencovského přirozeně slábnout, ale opak je pravdou. Má stále co dělat, mám pocit, že nezná odpočinek. V popředí jeho činnosti je péče o složité a často obtížně léčitelné pacienty, o chod vědecko-výzkumného centra, aktivní práce na domácích a mezinárodních projektech, publikační a recenzní aktivity a dalo by se pokračovat. Přes veškeré jeho pracovní úsilí, kterému obětuje mnoho svého volného času, najde Jirka čas na své kamarády, se kterými pravidelně hraje v oblíbené hospodě na kytaru. Je nezbytné zmínit, že jeho oblíbeným zpěvákem a asi trochu i vzorem je Bob Dylan. Jirka má velmi rád dobré víno, a přátelé i kolegové ho považují za znalce. Rád sportuje, lyže a kolo, ale v posledních letech je Jirkovou hlavní sportovní aktivitou běh. Oblíbil si běžecký seriál Běhej lesy, kde se ve své kategorii umísťuje na předních místech. Podobně jako stupňující pracovní nasazení, i běhání nabírá u Jirky na obrátkách. Není jasné, zda vůbec spí. V současnosti běhá 250–300 km měsíčně a kdo trochu běhá, ví, že to je hodně. Jirka miluje dlouhé tratě a už se těší na svůj další maraton, a to ne ledajaký, na Bostonský maratón, kam se musíte kvalifikovat velmi slušným výkonem. Proto si dovoluji za nás za všechny popřát profesoru Vencovskému pevné zdraví, mnoho naběhaných kilometrů a spokojenost v pracovním, ale hlavně osobním životě.

*Prof. MUDr. Ladislav Šenoft, Ph.D.
předseda České revmatologické společnosti, ČLS JEP*

Kulaté 70. narozeniny prof. Miroslava Tomana

Prof. MVDr. Miroslav Toman, CSc., stále ještě studoval Vysokou školu veterinární v Brně (dnes Veterinární univerzita Brno, VETUNI), když se v roce 1978 stal jako studentská vědecká síla součástí týmu Výzkumného ústavu veterinárního lékařství (VÚVeL), který sídlí v brněnských Medlánkách. S VÚVeL spojil prof. Toman celou svou vědeckou kariéru. Jeho hlavními oblastmi působení byly především různé aspekty antiinfekční veterinární imunologie, postnatální vývoj funkcí imunitního systému zvířat a funkce subpopulací lymfocytů v patogenezi onemocnění. Zasloužil se také o rozvoj laboratorní klinické imunologie zejména psa a kočky. Šíře odborných a společenských zájmů umožnila prof. Tomanovi postupný růst od pozice odborného a následně vědeckého asistenta, přes pozici vědeckého pracovníka a zástupce ředitele až do roku 2001, kdy byl tehdejším ministrem zemědělství jmenován ředitelem

ústavu. Mezitím stihl založit a vést oddělení imunologie. Ve funkci ředitele působil prof. Toman až do roku 2012. V tomto období prošel VÚVeL transformací ve veřejnou výzkumnou instituci, jejímž zřizovatelem se stalo Ministerstvo zemědělství. V období výkonu funkce ředitele prof. Tomanem se VÚVeL podařilo úspěšně zapojit do realizace strategicky významných projektů Operačních programů, jako je ústavem realizovaný projekt Centrum pro aplikovanou mikrobiologii a imunologii ve veterinární medicíně (AdmireVet) či zapojení se do celobrněnského projektu Středoevropského technologického institutu CEITEC. Tyto projekty byly výchozím bodem pro všechny následující infrastrukturní projekty, díky kterým se stal VÚVeL významnou institucí na mapě výzkumných organizací v České republice.

Jestli svou vědeckou dráhu spojil prof. Toman s VÚVeL, svou kariéru pedagogickou realizoval na VETUNI. Jako garant disciplíny veterinární imunologie se zasloužil o její rozvoj a pevné místo v pregraduálním studijním programu na obou fakultách VETUNI. V roce 1997 úspěšně obhájil svou habilitační práci a v roce 2004 byl jmenován profesorem. Jako vedoucí autorského kolektivu sepsal první učebnici Veterinární imunologie, která se dočkala svého druhého doplněného vydání. Podílel se zásadním způsobem také na přípravě dalších studijních materiálů a skript. Tím se významným způsobem podílel a stále podílí na výchově dalších generací veterinárních lékařů. Jako školitel diplomových nebo doktorských prací se zasloužil také za zahájení vědecké kariéry mladších kolegů.

Díky svému zaměření a rozhledu je prof. Toman často žádaným oponentem nebo členem oponentních rad, členem vědeckých rad, organizačních výborů konferencí. Své bohaté zkušenosti také opakovaně uplatnil jako člen výboru České imunologické společnosti nebo jako předseda Odboru veterinárního lékařství České akademie zemědělských věd.

Do dalších let přejeme prof. Tomanovi hodně zdraví a neutuchající elán.

Martin Faldyna

Ocenění, vyznamenání, čestné členství

V uplynulém roce, roce tří významných kulatých výročí se dostalo ocenění několika imunologům, respektive imunoložkám, z řad členů ČIS.

CENA NEURON

Dr. Martin Schwarzer 15. října v budově Národního muzea v Praze obdržel cenu Nadačního fondu Neuron, kde už v roce 2017 získal grant Neuron Impuls. Výzkum vlivu bakterií na růst mláďat savců zakončil publikací výsledků v časopisu Science.

Cenu uděluje NF Neuron českým vědkyním a vědcům za dosavadní výsledky a jako povzbuzení do další práce.

STÁTNÍ VYZNAMENÁNÍ

Prof. Helena Tlaskalová-Hogenová 28. října 2023 převzala z rukou prezidenta České republiky státní vyznamenání Medaili Za zásluhy 1. stupně v oblasti vědy. Prof. MUDr. Helena Tlaskalová-Hogenová, DrSc., působí v Mikrobiologickém ústavu AV ČR a dlouhodobě se zabývá slizniční a vývojovou imunologií. Úspěchů se svým týmem dosáhla ve výzkumu střevní imunity. Důležité jsou zejména její výsledky týkající se vlivu mikrobioty a potravinových antigenů na vývoj imunity a poznatky o imunopatologii střeva ve vztahu k celiakii, Crohnově chorobě nebo ulcerózní kolitidě.

ČESTNÉ ČLENSTVÍ ČIS

Po delší době bylo opět uděleno čestné členství ČIS, tentokrát dokonce dvakrát. Obdržely je dvě milé dámy, dlouholeté členky Společnosti, svého času také předsedkyně Společnosti a nositelky mnoha významných ocenění za svou vědeckou i pedagogickou činnost. Plakety čestného členství ČIS spolu s květinou předal na valném shromáždění 7. 12. 2023 dr. Luca Vannucci, předseda Společnosti.

Česká imunologická společnost blahopřeje všem vyznamenaným.

Dr. Martin Schwarzer

Profesorka Blanka Říhová

Profesorka Helena Tlaskalová

**JUBILEE
YEAR 2023**

1993 · Czech Immunological Society

1973 · Immunological Section of the
Czechoslovak Biological Society

1953 · First Czechoslovak
Immunologists Group

Miroslav Holub, imunolog, básník a překladatel, 100 let od jeho narození

MUDr. Miroslav Holub se narodil 13. září 1923 v Plzni, po absolvování plzeňského gymnázia v roce 1942 pracoval do konce války jako dělník na dráze. Od roku 1945 nejprve studoval na Přírodovědecké fakultě Univerzity Karlovy v Praze, ale brzy přešel na Lékařskou fakultu UK. Po promoci v roce 1953 pracoval na patologii v nemocnici Na Bulovce a v roce 1954 nastoupil do Imunologického oddělení Biologického ústavu Československé akademie věd vedeného Dr. Jaroslavem Šterzlem a po založení Mikrobiologického ústavu pokračoval v Imunologické laboratoři. Zabýval se zde především vývojem lymfocytů v krvetvorných tkáních a omentu pomocí morfologických histopatologických metod, ale i s využitím kultivace lymfocytů v permeabilních komůrkách. Ve své kandidátské disertační práci se zaměřil na vývoj tvorby protilátek (obhajoba v roce 1958). Během 60. let často pobýval na amerických a německých pracovištích. Po okupaci vojsky Varšavské smlouvy a v době „normalizace“ byl nucen Mikrobiologický ústav Akademie opustit a přešel do imunologické skupiny nově založeného Institutu experimentální medicíny (Dr. Hašková). Zabýval se

důsledky thymektomie a pracoval s modelem imunodeficitních athymických „nude (nahých) myši“. V roce 1994 se vrátil na Mikrobiologický ústav a pokračoval ve výzkumu jako vedoucí morfologické laboratoře.

Dr. Holub je autorem více než 100 prací publikovaných v prestižních časopisech, stal se mezinárodně uznávaným vědcem, byl vyzván americkým nakladatelstvím k sepsání monografie „Immunology of Nude Mice“, která vyšla v roce 1989 (Boca Raton, Florida: CRC Press), byl opakovaně zván k přednáškám na světová pracoviště a na zahraniční imunologické konference. Byl hlavním organizátorem a prezidentem důležitých mezinárodních symposií, která se u nás konala: Mechanisms of Antibody Formation (Holub, Jarošková), Liblice 1959, a 9th International Workshop on Immunodeficient Animals, Praha 1997. V roce 1994 byla založena Učená společnost ČR a Miroslav Holub se stal jedním ze zakládajících členů. Miroslav Holub odešel náhle, zemřel 14. července 1998.

Miroslav Holub byl především světově známý básník, dodnes je nejpřekládanějším českým básníkem (do více než 30 jazyků). Je autorem mnoha básnických sbírek (např. Denní služba, Slabikář, Kam teče krev, Naopak, Interferon čili O divadle), ve kterých zachycuje osobitý pohled na svět a na život. V jeho básnickém díle převažuje zájem o problematiku vědy, jeho básnický projev je střídavý a racionální. Uplatnil zde svůj výjimečný talent mluvit o vědě v básních a propojit ho s poetickým pohledem na svět.

Jako vědec i básník často cestoval po celém světě, to ovlivnilo jeho tvorbu natolik, že napsal i řadu cestopisů (např. Anděl na kolečkách, Žít v New Yorku, Aladinova lampa).

Jako známý spisovatel se stal veřejně činnou osobností, byl členem Svazu československých spisovatelů. V období Pražského jara se angažoval při vzniku manifestu „2000 slov“, kdy spolu s O. Wichterlem, J. Brodem a O. Poupou vyzvali v červnu 1968 novináře L. Vaculíka k sepsání tohoto protitotalitního dokumentu. Důsledkem byl od roku 1970 pro Miroslava Holuba zákaz publikování a příkaz opustit Mikrobiologický ústav Československé akademie věd. Přestože se v roce 1973 veřejně distancoval od své protikomunistické činnosti, zákaz publikování trval až do roku 1981.

Zatímco bohužel u nás povědomí o něm a o jeho díle mizí, ve světě patří Miroslav Holub stále spolu s Milanem Kunderou a Václavem Havlem mezi nejznámější české spisovatele. Důkazem je i to, že v londýnském Muzeu vědy se 30. 11. 2022 konala slavnost při příležitosti zahájení výstavy o vakcínách a slavnostní večer byl věnován básníkovi a imunologovi Miroslavu Holubovi. Dalším důkazem respektu vůči našemu básníkovi v Anglii je i to, že se v londýnském metru objevily verše českého básníka M. Holuba. Byly zařazeny do projektu Poems on the Underground (Básně v metru).

Měla jsem možnost s Mirkem Holubem spolupracovat už v 60. letech, ale i později. Měli jsme ho jako spolupracovníka rádi a vážili si ho, bral imunologii jako krásnou hru. Byl vždy laskavý a optimistický, povídat si s ním bylo zajímavým a hezkým zážitkem. Obdivovali jsme jeho vědeckou práci, ale věhlas světového básníka při našem obdivu asi převažoval. Myslím, že v myslích nás, pamětníků, jeho spolupracovníků a přátel zůstává vzorem člověka s obrovským talentem pro vědu i umění, ale i člověka s lidským vztahem k ostatním. Setkání s ním patří k nezapomenutelným chvílím našeho života a jsme mu za něj vděční.

Heřena Tlaskařová-Hogenová a spolupracovníci

**Členové Imunologického oddělení MBÚ nedlouho po jeho založení
Z. Trnka, J. Šterzl, M. Holub, F. Franěk, I. Říha**

Vzpomínka na MUDr. Pavla Rossmanna, DrSc.

Krátce před Vánocemi 2023 navždy opustil řady českých imunologů MUDr. Pavel Rossmann, DrSc., v úctyhodném věku 91 let. Zemřel ve svých milovaných Pelešanech na Turnovsku, kam stále jezdil při svém pobytu v Praze.

Náš významný nefropatolog MUDr. Pavel Rossmann, DrSc., se narodil 4. ledna 1933. Po promoci pracoval na Ústavu patologie Lékařské fakulty v Hradci Králové a poté přešel do Prahy na Hlavův patologický ústav.

Po několika letech působení v Ústavu pro choroby oběhu krevního přišel v roce 1979 na Imunologické oddělení Mikrobiologického ústavu ČSAV (později MBÚ AV ČR, v. v. i.), kde působil až do svého odchodu do důchodu, a to už překročil osmdesátku. Kromě svého hlavního zájmu – chorob ledvin, se zapojil do tematiky jednotlivých imunologických laboratoří a pomáhal svými pečlivými histopatologickými přístupy řešit jejich problematiku. Při tom neopouštěl svůj zájem o ledviny a ve spolupráci s Dr. Matoušovicem se účastnil Programu výzkumu transplantací (IKEM).

Jeho publikační aktivita byla obdivuhodná, kromě spoluautorství ve více než 150 člancích otištěných v renomovaných zahraničních časopisech byl autorem 3 monografií („Rejection Nephropathy“, 1979, „Primary Glomerulonephritis“ – s dr. Matoušovicem, 1994, „Renal Allograft Biopsy“ - s dr. Jirkou a dr. Matoušovicem, 1997).

Nelze opomenout, že dr. Rossmann byl velkým sportovcem, rád putoval po horách a uměl zajímavě a poutavě vyprávět zážitky ze svých dobrodružných cest, povídaní doprovázel svými krásnými fotografiemi.

Vážili jsme si jeho pracovitosti, úžasné pečlivosti, solidnosti.

Česká imunologická společnost

Akce plánované na r. 2024

Světový den imunologie 29. 4. 2024; v Praze 25. 4. – přednáška zahraničního hosta;

7. Evropský imunologický kongres (ECI) – Irsko, Dublin 1.–4. 9.

Steering committee – dr. L. Vannucci

Scientific committee – dr. D. Filipp, prof. A. Šedivá

23. mezinárodní konference Progress in Vaccination Against Cancer (PIVAC)

Praha, Karolinum

26.–28. 9. 2024

Organizátoři: prof. J. Bartůňková, dr. L. Vannucci, prof. G. Pavelec

Volby nového výboru

